

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильэсүм
гъэтхапэм
кыышгъэжьагъеу
къыдэкы

№ 57 (22986)

2024-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

Гъэтхапэм и 30

ОСЭ Гъэнэфагъэ ИИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Хэхъоныгъэм и IoФыгъохэр лъагъэкуатэ

УФ-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ иминистрэу Максим Решетниковыр Адыгеим щылагъ, зыгъэпсэфыпэу «Лэгъонакъэ» зыщаширэр ыпэррапшэу кызэпилыхъагъ. АР-м и Лышъхъэу Кумпыл Мурат игъусэу республикэмкэ мэхъанэшхо зиэ мы проектыр зерагъэцакъэрэм тегущылагъэх. Ащкэ амалуу щылхэм Максим Решетниковым ягуу кышыагъ.

А. Гусев

«Республикэм зеклоным поянкэу хэхъоныгъэ щешы. Федеральна гупчэм щаштэрэ унашюхэр зерагъэцакъехэрэм ар къегъэльагъо. Зы лъенкъомкэ, республикэм ипащхэм чанэу проектышхохэр пхыращых. Ащ фэд Лэгъо-Накъэ щагъэлсырэ зыгъэпсэфыпээр. Гъогухэм яшын, инфраструктурэм, энергетикэм мыльку ахильхээз, Адыгеим мы проектыр таубытагъэ хэльэу пхырещи. Президентым пшэериль кызээрэфишыгъэм тетэу федеральна правителствэм юлсыгъэу кырытирэр инвесторым кызыифегъэфедэ. Нээ

мыкъ лъенкъомкэ, бизнес цыкъумрэ гурытымрэ мыш зыщаушомбгъу, модульнэ хакълэххэр зерагъэлсырэм къынхэлкэу зеклоу Адыгеим къинхэхэр нахыбэ мэхъу. Мы чылпээр дэгъоу зыщаагъэпсэфынным тэгъэлсыхъагъ — къымафэрэ жэхэм арысхэу къачыхъан, гъемафэрэ зеклонхэ, квадроциклхэр кызфагъэфедэн, рафтингым пылынхэ альэкъыщ. Зеклонир Адыгеим хэхъоныгъэ езыгъэшьшт лъенкъохэм зэу ашыц», — кыуагъ Максим Решетниковым.

Зыгъэпсэфыпэу «Лэгъона-

къэм» ипроект агъэцакъэ зыхъукъэ чылопсым фэсакынхэ, лъэгъупхъэ чылпэхэр зытетыгъэм тетэу кызэтегъэнэжьыгъэнхэ зэрэфаэр АР-м и Лышъхъэ къыхигъэшыгъ.

Тыкъэзыуцуухъэрэ дунаим нахь макъеу зэрар рахызэ, инфраструктурэр агъэпсэшт. Псэуальхэр лъэшэу къамыгъэгъунэрэ чылопс чылпэхэм ашашыщых.

Зыгъэпсэфыпэм игупчэ шхъяаэу хууцтыр Верхняя деревня зыфалу хакълэххэр зыщаагъэпсэштхэр ары. Джаш фэдэу мы чылпээм тучанхэр, кафехэр, шхаплэхэр, фэло-фа-

шлэхэр зыщаагъэцэшт псэуальхэр, паркингхэр щашыщых.

Шыгу къэтгээхъы зыгъэпсэфыпэм ильэс реним IoФ зеришэштыр. Кымафэрэ лъэричъэкъэ мыш кызашчыхъащт, гъемафэрэ рекреационнэ, экологическое зеклоным зырагъэушомбгъушт. Зеклохэр бэу ашкэолонхэу мэгүгъэх.

«Лэгъонакъэ» номер мини

2,5-рэ зыхэтишт хакълэххэр щашыщых, лъэрчъэкъэ кызашчыхъан альэкъыщт гъогу километрэ 35-рэ фэдиз, клансэкъэ клашлэгъэ гъогу 10 агъэпсэштых.

Пстэумки сомэ миллиард 60 фэдиз хъурэ инвестициехэр къыхалхъащых. Лъэпкъ проектым диштэу псэуальхэр инфраструктурэ игъэпсэн сомэ миллиарди 10,3-рэ пэлхүштэшт.

Чэзыу-чэзыу зыгъэпсэфыпээр агъэпсэшт. Апэрэ чэзыу инфраструктурэр, etлан номер 644-рэ зыхэтишт хакълэххэр, клансэкъэ клашлэгъэ гъогу 5, лыжэкъэ ыкъи сноубордкэ кызыщаагъэхъащт гъогу километрэ 20 агъэпсэшт. 2025-рэ ильэсүм инвесторым псэуальхэм яшын ригъэжьэнэу рехуухээ. Джыдэдэм пэшорыгъэш юшлэнхэр, къэралыгъэ экспертиэр зэхажэх. Республиком ихэбээ куулыкъухэр транспорт, инженер инфраструктурэм изегъэушомбгъушт.

бгүн ыуж итых. Газрэ элек-тээрийнээс къэзитыщт псэуальхэр, паркингхэр щашыщых.

Джаш фэдэу Лэгъо-Накъэ еклюлэрэ гъогум изы Iахь игъэлэж-жын гъэрекло аухыгъ. Къэралыгъо Iэпилэгъу къыратынны пае инвесторыр къэралыгъо программхэм ахэлжэньэмкэ амалуу щылхэм зерагъэшагъэх.

Инвесторым зыгъэпсэфыпэм ипроект иэскизхэр ыгъэхъазы-рыгъэх. Апэрэ чэзыу джырэ шапхъэхэм адиштэрэ хакълэххэр мыш щагъэпсэштых. Үлжкэ комплексом нахь зырагъэушомбгъушт. Псэуальхэм зыархитектурэ теплэ ялан, тыкъэзыуцуухъэрэ дунаим фэсакыгъэн, лъэпкъ нэшанхэр гъэфедэгъэнхэ зэрэфаэр АР-м и Лышъхъэ хигъэунэфыкыгъ.

«Проектыр пхыращэу зырагъяаэхъэ, республикэм фэдитуулэ нахыбэу зеклохэр къинханхэу, IoФлэпэ чылпэхэрэ мини 2-м яхь зэхажэнэу тэгүгъэ. Инфраструктурэм нахь зызырагъэушомбгъукэ, зеклоними, нэмыкъ лъенкъохем хэхъоныгъэ ин ашын альэкъыщт, Адыгеим иэкономикэ зэхъокынгъэшхо фэхуущт. Ащ ылкъ къикъу ВРП-ми зыкъиэштэшт», — кыуагъ Адыгеим и Лышъхъэ.

(Икъеух я 2-рэ н. ит).

ХЭХОНЫГЭМ

(Икъяуҳ.)

УФ-м экономикэ хэхоныгэмкэ иминистрэу Максим Решетниковым нэмыкэ проектишоми нэүасэ зыфишигъ. Станицэу Дахъо кыпэблэгэе Джэгокло гъэхунуу рекреационнэ парк зыщагъэпсыщтым ар щылагъ. Зеклохэм, кушхъэфачьхэм атесхэм тэгээпсыхъэгээ гъогухэр, шхаплэхэр мыш щашынхэу рахъухэе. Адыгейим и Лышхъээ инфраструктурээр зэрэгээпсырэм кытегущыагъ. Джалдэдэм автомобиль гъогоу «Дахъо — Джэгокло гъэхун» зыфиорэр, газымрэ электроенергиемрэ къэзытышт посузалхээр ашых. Ашыпкэ археологическа ушэтынхэр зэхажэх. Зеклохэр бэу мы чыплем кызвэрэкюштхэр непэ къэтлон тльэкыищт.

«Мыш фэдэ паркыр зеклоныр зикласхэм якъолэ шыпкэ хууцт. Адыгэ къуаим ифестивали, цыфхэр жууцьэу зыхэлжээшт нэмыкэ юфхъабзэхэри мыш щизэхэцэнхэ тимуррад», — **къиуагъ АР-м и Лышхъээ.**

Къумпыл Мурат Максим Решетниковым зэрэфэрээр риуагъ зеклоным изгээшьюбгъунки, инфраструктурэм итээпсынки йэпийэгэу кызэрэфхэйхурэм фэш. А пстэуми инвесторхэм амалыкэхэр къа-

щакло зыфэхъурэ проект пстэуми ахэлжээ. Ыпэкэ зэрэштыгээм фэдэу илэлээр юфхъабзээ пстэури дгэцэкэнхэу шүтэгээгүйэ», — **къиуагъ Къумпыл Мурат.**

Проектхэм къадыригъэштагъ

УФ-м экономикэ хэхоныгэмкэ иминистрэу Максим Решетниковым АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат игусэу зеклонымкэ бизнесэм илэклэхэм, лъэлкэ проектэу «Зеклонымрэ хъэкэ пэгъокынымрэ» пхырыщигъэнымкэ юфхъоу къеуцхээрэм афэгъэзээхэ общеиненихэм япашхэм, республикэм зеклоным зыщегээшьюбгъүйэнхэмкэ проектышохэм афэгъэзэгъхэм зэйкүэгэу адирялагъ.

Республикэм икъушхъэльэе чыпэхэм ахэм язэдэгүшүэгэу щыкуагъ.

АР-м и Лышхъэе ынаэ кынзэрэтигъэтырэм ыкъи йэпийэгэу кызыэрафхэйхурэм апае Максим Решетниковым зэрэфэрээр кыхигъэшыгъ. Республиком ибизнес цынкуре гуртыимрэ нахьбэу инвестициихэр зеклонымкэ проектхэм ахальхэе хуугъэ, хаклахэхэм язитет нахьшүү шыгъэним, зыгъэпсэфхэрэм рэхьатэу,

торнэ-зыгъэпсэфыгээ фэлочашэхэм нахь зядгээшьюбгъүйт. Ильяс къэс нэбгырэ миллионныкъом нахь мымакъэ загээпсэфынэу тишольыр къэлх. Ильясыкэ мэфэхкээм язакъоу нэбгырэ мини 100 фэдиз къэлхъагъ. Зеклонымкэ амалэу тиэхэм джыри нахь

кэ амалэу ыгъэфедхэрэр зэкээзищыкэгэе лъэнэхъохэм апэуцхъагъэ хууным республикэм анаэ щытырагъеты. Гущын пае, 2023-рэ ильясым Адыгейим къикыгъэ проекти 8-мэ Урысын экономикэ хэхоныгэмкэ и Министерствэ къадыригъэштагъ. Ахэм сомэ миллионы

тхабзэхэм ягъэфедэн епхыгэ амалыкэхэрэе республикэм кыфыззуюихъытых», — **къиуагъ Максим Решетниковым.**

Зеклоным ылъэнхъохэм бизнэс-проектхэм язэшшохынкэ юфшэкэшшоу алэкээль хууцьем фэгъэхъыгэу предпринимательхэм къалотагъ. Ікъоцл зеклоным чанэу зызеришьюбгъурэм кыххэгэе цыфхами языгъэпсэфыгъо уахьтэ нахь тэрэзэу зэхэшагъэ зэрэхъуутым анаэ зэрэтирагъэтэирэр, зеклонымкэ юфхъабзэхэр зэкээ нахьшшоу, акылыгъэ хэльэу зэрэхъираштихэм зэрэдэлжэхэрээр кыхигъэшыгъ АР-м и Лышхъээ.

Кэлэеджаклохэм зеклонымкэ амалхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхъыгъэ программэри мэлажээ. Мары ильяситуу фэдиз хууцьэу республикэм ирайон зэфэшхъафхэм къарыкырэ кэлэццыкүхэм къушхъэхэм языгъэпсэфыгъо мафэ ща-якло.

Джащ фэдэу гугъэлээ инхэр зэрэхъирэе проекти аублагъ: зекло мэшкоу «Жемчужина Кавказа» зыфиорэм игъогу Адыгэри кыхиуытагъ. Мыш бэмэ ашлогъэшэгъонэу анаэ щытырадзагъ. Ильяситуу икыгъэм къикоцл республикэм зекло 6500-м ехьу къэлхъагъ. Мы ильясми аш фэдэ юфхъабзэлжээ.

«Мыш фэдэ проектхэм шуягэу къатырэр нэрыльгэй — зызигъэпсэфы зышигъохэм ямурад къадэхъууным пае тэри тфэлээкыищтыр тшэшт. Мышкээ социальнэ-культурнэ лъэнэхъом мэхъянэшшо ил. Тичыюопс идэхагъэ, тукультуэрэ, Адыгейим дэгээу зыщыбгъэпсэфын зэрэппэлэкиищтыр нафэ къафхэхъууным пае тэри кыттефэрэр зекээ тшээн фэе», — **къиуагъ Къумпыл Мурат.**

Зекло проектыкэхэм япхырыщи республикэм ифедэ зэрэхэлжээр Адыгейим и Лышхъэе къиуагъ. Къумпыл Мурат кызэрэхигъэшыгъэмкэ, шэпхээ инхэм таргыуазээ, Урысын и Президент кыгызэуцгээшээрийгээ шыэрэлхэм язэшшохынтиах хэтшыхъан тльэкыищт.

раты зеклоным республикэм икъушхъэльэе чыпэхэм хэхоныгэ щигъэшыгъэнымкэ, чыпэхэсхэм яшылэкэ-псэукээ зыкъэгъэштыгъэнымкэ.

Хэгъэгэ и Президенти, Урысын и Правительстви, УФ-м экономикэ хэхоныгэмкэ и Министерстви, шынхээлээ ори, Максим Геннадий ыкъом, «Тхакшыуэгъээспсэ» шысээло ренэу Адыгейим йэпийэгэу шыкызызэрэфхэйхурэм фэш. Тиреспубликэ федеральнэ гупчэр къэл-

щынэгъончьеу яуахьтэ агъэклохэм нахь пылхэ хуугъэ.

«Непэкэ зеклоным илээнхъо зэфэшхъафхэм юф адэтшээ, къоджэ зеклонымкэ заджэхэрэми нахь зеушьюбгъу. Гущын пае, мы аухырэ ильяситум тыхээзүүчхээрэ дунаир ыкъи тишольыр ичилгээ дахжээр зээзүүчлээгэу зышигъохэм ямурад къиххэрэр проценти 10-кэ нахьбэ хуугъэ. Загъэпсэфынмкэ лъэнэхъо зэфэшхъафхэри къидэтэлъытэх, сана-

зызэрядгъэушьюбгъүйтүүтинаэ талэкли тедгээтишт», — **къиуагъ Адыгейим и Лышхъээ.**

Министрэу Максим Решетниковым къэралыгъо йэпийэгъумкэ юфхъабзэу зерхэхэрэм афэгъэхъыгъэу къытотагъ. Адыгэри чанэу хэлажээ лъэлкэ проектэу «Зеклонымрэ хъэкэ пэгъокынымрэ» зыфиорэм. АР-м и Лышхъэе Къумпыл Мурат кызэрэхигъэшыгъэмкэ, федеральнэ гупчэр илэпийэгъум-

156,5-рэ фэдиз апэухьащт. 2024-рэ ильясым ыкъэм ехъулэу номери 122-рэ кызыфа гъэфедэн амал щылэ хууцт.

«Зеклоным хэхоныгэ ягъэшыгъэшыгъэным Адыгейим лъэшэу анаэ щытырагъеты. Непэкэ проект гъэшэгъон эдэхэм шуудэлжээ. Ахэр зекээгээлжээ хувхэм мэхъянэшшо ил. Зекло къиххэрэр япчыагъэ нахьбэ хуунымкэ аш иштуагъэ кызэрэхигъэштым имызакъоу, къэралыгъо илэпийэгъумкэ юф-

ИФОФЫГЬОХЭР ЛЪАГЬЭКІУАТЭ

Максим Решетниковым предпринимательхэм залокэм яупчэхэм джэуапхэр аритыжхээз кызыэрхийгэшгэйгэмкэ, гүхэльхэр гэцэклагээ хүнхэм пае зишуагээ къэклөхтхэм ашыц лъэпкэ проектэу «Зеклонымрэхъекіэ пэгъоюнымрэ» зыфиорэр. Министрэм республикэм итъо кыфильгэуу наху чанэу аш хэлэжьэнхэу. Культурэ кэйнүм икъеухумэн ифофыгьохеми ахэр атегуулаагээх.

«Зеклоным зиушъомбгүунимкээ пшъерильшихохэр зэшъохыгъэн фад. Президентым бэмышэу кыгъянэфгэйгээх а лъэныкъомкэ шэгъэн фада. Владимир Путиним кызыэрэхигэшгэйгэмкэ, тихэгэгушо цыфхэм кыщаклухынам непэкэ мэхъанэшхо ил. Аш пае къэралыгом амалхэр къетых, къэралыгто ыпсыгъумки иофтьэбзэ гъэнэфагъэхэр зэшүеухых», — кыхигьэшгээ Максим Решетниковым.

Аш даюу министрэм анаэ тырагиргээдзаг чыпэе товархэр кыдэзэгъэхъихэрэм ыпсыгъуу ятыгъэн зэрэфаем. Республиком анаэ наху кытырадзэнимки мэхъанэшхо ил шольтырым ыцэ чыжэуу зыгъэура пкыгъохеу кыдагъэхъихэрэх нахыбэ шыгъэнам. Джах фадэу министрэм пшъериль кыафишигэ хэгъэгум и Президент игоуу ылъэгъуугээ лъэпкэ проектыкіхэм чанэу ахэлэжьэнхэу.

«Ильэс псаум зызагъэлпсэ-фын альэкъыщ чыпэе цэргиуу хэгъэгумкэ Адыгейр хүнүм пае лъэпсэкъэкуалхэр зэкэ щылх. Адыгейм шуагъуу илхэр амал зэрилкээ наху дэгъоу дгъэфедэнхэр ары пшъерильеу тилэр. Арыш, инвестиционнаа проектхэм адедгээштэшт, зеклонымкэ бизнесам хэхъоньгээ ышынам пае амалхэр едгэгтэйгээштых. Программакхэмрэ лъэпкэ проектхэмра яшыгъэхшо къэлхэшт республикэм зеклоным наху зышиушъомбгүунимкэ», — кыхигьэшгээ Къумпыл Мурат.

Адыгейм экономикэмкіэ ильэкхэр

Тишильыр мы лъэныкъомкэ тэххэгэйе ышыгъэхэр, пшъерильеу илхэр ыкчи лъэгаплэу зынсышьштхэр щизэхайгээх Максим Решетниковымрэ Къумпыл Муратрэ яофшыгъуу зэлүүгэй.

Максим Решетниковым кылиуаг экономическэ кэгээлэгъоньбкэ Адыгейм хэхъоньгэхэр зэрилхэр. Ахэм ашыцых промышленнэ кыдэгъэхъижынхэр ыкчи мэкью-мэшти, инвестиции хэхъоньгэхэр ыкчи зеклоныр, ау непекэ пшъериль шхъалэр — проект анах инхэр

пхырышгээнхэм лъыпыдээжыгъэн, инфраструктуреу ящикилагээр игъекуугъэнам пае къэралыгто ыпсыгъуу фада кытэуу гэфедгэгъэн. Аш федоришэхтых УФ-м и Президент шольтырымки зишуагээ къэлхэшт унашую ышыгъэхэр — унэе программэм илъыгъэктэн, Азовэ-Хышуцэ кластерым исоциальнэ-экономическэ хэхъоньгэхкэ проектым ипхырыши.

«Адыгейм мый сиапэрэ къэлхэгээ, сагу риҳыгъ. Республиком, зы псы гуаткъом фадэу, федеральнэ иххүхэгээ пстэури, федеральнэ къэралыгто ыпсыгъуу зэкэ иолъагъо. Сатыушхэм тазылкэм, ахэм ташытегушилгээ ыкчи мэхъэнэ инзэ лъэпкэхуу аш кыщаатыгъэхэм тахэлпэлтэшт, унэшо гъэнэфагъэхэр тшытых», — кылиуаг Максим Решетниковым.

Адыгейм и Лышхээ УФ-м экономикэ хэхъоньгэхкэ иминистре рэзэнэгэе гушигэхэр фиғээзагъэх ыпсыгъуу пае ыкчи кыхигьэшгээ къэралыгъом и Президентэу Владимир Путиним кыгъягуу пшъериль пстэури шольтырым шуагъэе кытэуу щагцэклэнам зэрэшыпильхэр Адыгейм хэхъоньгэе ышынам пае. Урысам и Правительствэ, экономикэ хэхъоньгэхкэ и Министрствэ яэпилгэуу ишшиагъэх Адыгейм яофшыгъуабэ зэрэшызашуахырэм аш кыкыгъэштхэгъигээх.

Шыгуу къэдгээхъижын, шоль-

лъыр экономикэм иххоньгээ икъигээ илъесымкэ проценти 105-рэ хүнэу къалытэ, промышленнэ кыдэгъэхъижынэр — проценти 106,1-рэ. Инвестициихэмкэ пчагъэр, икъигээ илъесым ипшорыгъэшт зэфэхысыжхэмкэ, сомэ миллиард 61,6-рэ, процентымкэ 122,4-рэ. Икъигээ илъесым лъэпкэ проектхэмрэ къэралыгто программамхэмрэ къадыхэлтигэхэм сомэ миллиард 26,4-рэ апэуагъэхъигээ. Объект 88-рэ ашыгъыкчи агъэцэлжэгээ инженер псэуальхэрэ зэрэхтхэу. Мильэсам объект 62-мэ лоффшонхэр ашхэлх. Предпринимательствэм иххоньгэхкэ амал тедзэхэр къытыгъэх лъэпкэ проектэу «Предпринимательствэ цыклюмрэ гурытмэр ыкчи сатыушхэм ягукъэхэм адеэгэштэгъэнэ» зыфиорэм. 2019-рэ ильэсам кыщыбулагъэу лъэпкэ проектымкэ агъэфедагъэр сомэ миллиард 1,5-рэ.

«Мы лъэпкэ проектым ипхырышин шольтырым иххоньгэхкэ ыфэу зэшотхыхэрэм ахэгэшгэйгээ щит. Къэралыгто и Правительствэ ишшиагъэх экономикэмрэ социальнэ лъэнхэмрэ ахэгэхъогъэнимкэтиамалхэм заушъомбгүү», — кылиуаг Къумпыл Мурат.

Зеклоным ылъэныкъокэ гүхэльхэр джащ фадэу зэдэгүүшлэгэйм кыщаатыгъэх. Министрэм кызэриуагъэмкэ, зеклоныр — Адыгейм хэхъоньгээ ышынамкэ иамал дэгъуу аш нэмийк лъэкхэри щылх.

Республикэм чыпэ кыдэгъэхъижынам, гомылхэшгэшнам, шольтыр бренхэм зыщаушъомбгүү.

АР-м исоциальнэ-экономикэ хэхъоньгэхкэ унэе программэм мэхъанэшхо ил. Аш ишшиагъэх бэшлэгээ къэтэджигъэхээ инфраструктурнэ гумэкыгъохэр дэгээзүйгээ хүгъяа, шольтыр экономикэм ыпсыгъуу егъэгэтигъэнимкэ щылх амалхэм ахигъэхуаг.

Адыгейм и Лышхээ кыкыгъэхтхэгъэ Президентым программэм иоффшэн джыри ильэс 6-кэ зэрэлтигъэхтогъэм имэхъанэ, сида зылкэх шольтырым инвестициихэр къещэлгээнхэмкэ, аш ёшысэуухэр яшылакэ зыкыиэтнымкэ, республикэм тхамыкэу ёшысэуухэрэ наху макэ шыгъэнхэмкэ аш ишшонхэр къэлх. Джаш фадэу республикэм иххоньгэхэр инвестпроект шхъалэхэм ашызэхеубытэх. Ахэм ашыц промпаркэу «Инэм» зыфиорэр. Ар затупшикэ, иоффшэн чыпэ мини 10-м ехъу кытышт. Аш кынхаштхэм джыри ухаатэх адэлажъэх. Гээфэбаплэхэм алаа псэуальхэр, медицин 1эмэ-псымэхэр, шынныгэ ныкьшхэр кыдэзэгъэхъижыхэрэ кыдэуонхэу хязырх. Зэклэми аш кынхаштэр «ОЗОН-р» ары. Адыгейм аш джы ыф щешлэх.

«Программэм кытырэ амалхэр республикэм акыл хэльэу ыгъэфедагъэр. Зы лъэныкъомкэ, мылькум ызыплланэ социальнэ проектхэм апэуагъагъ, — кылиуаг Къумпыл Мурат.

Ахэр шуагээ къатэу пхырашыгъэх. Гыгухэм ахальхагъэр бэ. Акылыгъэ хэльэу пстэури зэрхыхылэжжыгъ. Дэгъоу зеклуагъэр, хэхъоньгээ щыл, командэ дэгъу, шуагээ кытэуу лофф зэдашлэ, зэлофшэгъухэм къагурэло ыпсыгъум икъекоплэ пстэури, дэгъоу ар агъэфедэ», — кылиуаг Максим Решетниковым.

Къэлхгэум изэфэхысыжхэмкэ пшъериль гэнэфагъэхэр зэршыштхэр министрэм кыхигьэшгээ. Гүшүлэх аш хэхъоньгээ зыгъэхүжжылэхэу псаумыгъэм икъеухумэнрэ зеклонымрэ япхыгъэхэм яххэйнгээ, лъэпкэ проектым кыхимыбуитэу предпринимательствэ цыклюмрэ гурытмэр ыпсыгъуу зэрэгбэтишт, зыгъэпсэфылэ «Лэгъонакъэ» инфраструктурэ зэтэгээпсыхэгъэнимкэ тапэкэ шольтырим ыпсыгъуу ыгъотыштим ахэр афэгъэхыгъэх.

«Президентым, къэралыгто и Правительствэ, ори, Максим Геннадий ыкъом, тышыуфразы проектым республикэр зэрэхжэхуу гэхъээлжээ ыкчи тигуу къэлхэм зэклэми къазэрэдэжжыгъаштэрэм алаа. Тицхэтель зыгъэпсэфылэ зэхэтийн игъэлсэн шольтыр экономикэм иххоньгэхкэ ыкчи Адыгейм и инфраструктурэ игъэлжжынкэ ишшонхэр кызэрэхъижынхэм», — кылиуаг Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышхээ ипресс-кулыкъу Сурэтхэр: А. Гусев.

ДЗЭ ДЭШЫГЬОМ ИЗЭФЭХЬЫСЫЖЬХЭР, ШШЬЭРЫЛХЭР

Мыгъэрэ гээтхэ дзэ дэшыгьоу къэблагъэрэм изэхэцэн, федеральнэ гупчэм кыгъеуцурэ пшъэрыльхэр гэцэкэгъэнхэмкэ шэгъэн фаехэм ыкчи 2023-рэ ильесым бжыхъэ дзэ дэшыгьор зэреклокыгъэм зыщатегушигъэгъэхэ зэхсэыгьо АР-м и Правительствэ зычлэт унэм щыкъугь.

Юфхъабзэм хэлэжьагъэх АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэу Клэрэцэ Анзаур, АР-м и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетэ я Администрации илашээ Владимир Свеженец, министрэхэр, муниципальнэ образованиехэм япашхээр, республикэ ыкчи район дзэ комиссариатхэм якулыкъушлэхэр.

Владимир Свеженец зэхсэгъор кызыгъиухызэ, 2024-рэ ильесым мэлъильфэгъум и 1-м рагъэжэцт гээтхэ дзэ дэшыгьо кампанием ишшэриль шхъялхэхэр гэцэкэгъэнхэм мэхъанэшхо зэрилэр кыхигъэшьгь, аш фэгъэзэгъэ пстэуми аклуачэ рагхылгээн кыгулагь. Зэрагъэнэфагъэмкэ, гээтхэ дзэ дэшыгьом кыхиубытэу УФ-м и Уэшыгъэ Ключахэхэм кулыкъур ашызыгхыщ ныбжыкъэ нэбгырэ 550-рэ фэдиз Адыгейм икыщт.

— *Инэрэ ильесхэм афэдэу къэблэгъэрэ дзэ дэшыгьор зэрифэшьуаши эу редгъэклоуна фае. Мыш къэралыгъомкэ мэхъанэшхо зэрийр, гражданска пийнэдэ-кыжээу ашкэ ныбжыкъэхэм яйр къагу-рыон фае, —* кыгуагь

Владимир Свеженец.

2023-рэ ильесым ибжыхъэ дзэ дэшыгьо зэрэклугаагъэм фэгъэхыгъэу АР-м идээ комиссариат илашээ Александр Аверинир къэгүштиагь. Аш кызыгъириуагъэмкэ, блакъигъэ бжыхъэ дзэ дэшыгьом аныбжыкъэ кулыкъу ахынэу зытефэрэ нэбгырэ 2400-м ехъу чыпилэ комиссариатхэм къякъолгэагь. Икыгъэ ильесым ибжыхъэ нэбгырэ 400 фэдиз Урысыем и Уэшыгъэ Ключахэхэм кулыкъу ащахынэу ашагь. Ашкэ Адыгейм пшъэрыльыр ыгъэцэлгэагь.

— *Дзэ дэшыгьор комиссариатын илошийн анах шхъялхэхэм ашыц. Арышь, цыфхэмэр военкоматынэ азыагу зэгурмыонигъэ къимыхъэу,*

Гээтхэ дзэ дэшыгьоу къэблагъэрэм епхыгъэу дзэм кулыкъу щызыгхынэу ыныбжыкъэ зытефэрэр нэбгырэ 2900-рэ фэдиз мэхъу, аш щыщэу 2600-мэ макъэ арагъэйгъ, нэбгырэ 300-мэ ушъхьагьу зэфэшхъяфхэм апкъ къикъыкъэ джыри анэсигъэхэп.

*хэбзэукъоныгъэхэр хэ-
мыхъухъэхуу а кампани-
ер зэхэгъэнхэм мэ-
хъянэ и. Районхэм
ашигъэхэм мы-
бжыхъэ дзэ дэшыгьом
дэгъою Иоф ашлагь.
Пийнэдээу афагъэуу-
гъэр нахыбэу зыщагъэ-
цэйгъэхэр Красногвар-
дейск, Туечинь ыкчи
Мыекъопэ районхэр ары,
— хигъэунэфыкъыгь дзэ
комиссар шхъялээм.*

Александр Авериним кызыгъириуагъэмкэ, дзэ-учетнэ сэнхэхатхэмкэ Урысыем и ДОСААФ игъэсэнгъэ организациехэм нэбгырэ 50-м ехъу къагъэхъазыгъ. Ашкэ Кыблэ дзэ округын къафигъэуцугъэ пшъэрыльыр проценти 100-м нэсэу гэцэклагьэ хуугъэ.

Мы ильесым игъэтхэ дзэ дэшыгьо кыхиубытэхэу меди-

цинэ улпъекүнхэр зыкъулагъэхэм ашыщэу зипсауныгъэ изытеткэ кулыкъур зыхын зылъекы-штыр процент 66-рэ фэдиз мэхъу, а пчагъээм ильес зэкэлъякъом эхъокынгъэ фэхъу-рэп.

Александр Аверинир кызыгъириуагъэхэм ашыщ дзэ-патриотическэ пүнгэгъэр республикэм зэрэшылгэагъэуатэрэр. Мыльэнкъом Адыгейм и Лышхъэу Кумпъил Мурат лъешэу ынаэ зэрэтиригъэтэрэр зэхэсигъом щихагъэунэфыкъыгъ. Ныбжыкъэ армейцэ 7793-рэ мы уахътэм республикэм шатхыгъ. Ахэр зыххээрэ шольыр отделениеу — 1, муниципальнэу — 9 ыкчи отряди 145-рэ тиэх. 2023-рэ ильесым «Юнарми» исатырхэм республикэмкэ нэбгырэ 1945-рэ ахжагь, 2024-рэ ильесым — ныбжыкъэ 398-рэ.

Дзэ комиссар шхъялээм зэхсэгъом хэлажэхэрэм анаэ зытияригъэдзагъэхэм ашыщ бжыхъэ дзэ дэшыгьом ильхан.

макъэ зэрамыгъэушигъэу зыльхъухэрэ нэбгырэ 157-рэ зэрэхъухэрэр ыкчи ахэр зыдэхэгъэхэ районхэр.

— *Гээтхэ дзэ дэшыгьоу къэблагъэрэм епхыгъэу дзэм кулыкъу щызыгхынэу ыныбжыкъэ зытефэрэр нэбгырэ 2900-рэ фэдиз мэхъу, аш щыщэу 2600-мэ макъэ арагъэйгъ, нэбгырэ 300-мэ ушъхьагьу зэфэшхъяфхэм апкъ къикъыкъэ джыри анэсигъэхэп.*

Нэужым къэгүштиагъэх АР-м гээсэнгъээрэ шээныгъэмрэкэ иминистрэ игуадээ Артем Журавель, псаунгэгъэр къэухумэгъэнимкэ министрэу Мэрэтыкъо Рустем, общественнэ рэхъятныгъэр къэухумэгъэнимкэ полицием илашээ игуадзээ Андрей Федосеевыр, Урысыем и

ДОСААФ и Адыгэ шольыр куутамэ итхаматэу Барцо Тимур.

Зэхсэгъом зэфхъысыжъхэр фашызэ, гээтхэ дзэ дэшыгьоу къэблагъэрэм ишшэриль шхъялхэхэм язэшохынкэ анахэу анаэ зытияригъэтын фаехэр министрэхэм я Кабинет и Тхъаматэу Клэрэцэ Анзаур кыгъе-нэфагъэх. Мэлъильфэгъум и 1-р къэмисызэ кулыкъур зыхынэу зытефэрэр янахыбээм макъэ арагъэунэу аш афигъэптиг.

— *АР-м хэгъэгү илоц Иофхэмкэ и Министер-
стве илПыклохэм муни-
ципальнэ образование-
хэм япашхээр ягъусэхэу
кулыкъум зыщызыдзы-
хэрэм нахь пхъашиу
алъяхъунхэр, дэйнин кам-
паниер ифэшьуашэм
төмэрэ зэхэгъэнхэм
ыкчи зыпкъитынгъэ
хэлээу рекюкынхэм му-
ниципальнэ образовани-
хэм япашхээм
ялахьшиу халхьан
фае, —* кыхигъэшьгъ Клэрэцэ Анзаур.

— *Ишъинэ Сусан.*
Сурэтыр: А. Лаутеншлегер

«Стэучым» ОСЭ ИН Къыфашыгъ

Къалэу Налщык щыкъогъэ я Х-рэ Дунэе зэнэкъою «Нальчик – подкова счастья» зыфиорэм Гран-при къышыфагъешьошагъ Адыгейим икыгъэ къешьою ансамблэу «Стэуч» зыцэу Алыбэрд Махьмуд зипащэм.

Адыгейим ыцэ дахекъэ языгъэогъэ купым ипащэ мы мафэхэм зыудгъэкълар ыкъи ансамблэм илофшиакъэ, игъехъа гъехэм защицдъягъозагъ.

Махьмуд (нахь зэрашлэр — Артур) къызэртфилотагъэмкэ, зэнэкъоюм зэкъемки къешьою куп 23-рэ фэдиз хэлэжьагъ. Ахэр Урысыем ишьольыр зэфэшьхафхэм, Ингушетием, Чеченским, Дагыстан, Осетием, Москва, Санкт-Петербург, нэмийхэми къарыкыгъэх. Тиреспубликэ мы зэнэкъоюм лъепкъ къешьою ансамблэу «Стэучыр» хэлэжьагъ. Осашхэм тиансамблэ икъешьуакъэ, ашхэтхэм ялпэлэсэнэгъэ осеин къыфашыгъ.

Мэхъаншхо зиэ зэнэкъоюм зэрифшьушаашэу хэлэжъэнхэм фэш мыйкукъэ 1991-ын къафехъугэ спонсорхэм ацлэхэр къыриозэ Махьмуд ахэм зэрафэрээр арело. Ахэр: Кошхэблэ районым щыхэу Мамрыкъо Руслан, Мамрыкъо Алый, Мэрэтыкъо Мухтарбый, Тхарькохъо Джулъетэ, Бланэхъэпцэ Дариет, Сэмэгу Заур, Бзэсэжь Мурат, Бэрзэдж Салихъ, Кэдыхъкое Тимур, Клырашынэ Мурат, Tlay Алый.

Къашъор ялэубытылэу культурнэ къеням икъеухъумэн зиахьышо хэзышыхъэхэрэм ашыщих лъепкъ купхэм ялаащэхуу къэлэцыкъухэм ыкъи ныбжыкъэхэм яцыкъугъом къышгэжъягъэгэ адигэ лъепкъ культурэр шу языгъэлэгъухъэр. Лъепкъ къашъом идехагъ цыфхэм алтызыгъэлэсихэрэм ашыщ АР-м изаслуженэ артистэу Алыбэрд Махьмуд. Ар Адыгэ Республикаем и Къэралыго академическе лъепкъ ансамблэу «Налмэсым» ильэс 16-м ехъурэ, пенсием окюфэ, къышышьуагъ. Ыгурэ ыпсэрэ къашъом хэзыльхъагъэу, 1991-асэу Махьмуд икъеушуакъэ ренэу къа-хэшьщытгъ, искуствэм кичэ лъешэу илэр къыплыгъэлэсихъытгъ.

Тигущыгъэхуу къызэртфилотагъэмкэ, лъепкъ культурэм и Гупчэ ыкъи искуствэмкэ къэлэцыкъуудаа ялэхуу Хягъэудж Мыхъамет ыцээ зыхъэу Кошхаблэ дэтхэм яхьыгъэу иоф ешэ. Джыри «Налмэсым» къышышьозэ шоу-купэу «Джигит» зыцээр зэхиши, къэлэцыкъухэм иоф адишлагъ. Нэужым, пенсием зэком, зыщыщ къуаджэу Кошхаблэ иоф щишиэнэу, къэлэцыкъухэр къашъом фигэсэнхэу ыгү къихъагъ.

— Махьмуд, ансамблэм ыцэу «Стэучым» сида къикырэр, ар сиодэуцтэу фэуусынэу хъугъа?

— Сишигъэшлэгъонэу сеупчыгъ аш.

— Ильэс пчагъягъэкэ узэкъэлэбэжьмэ, Адыгейим илэрэ къешьою ансамблэхэм ашыщэу Бэлкъо Аслын зипэшэ купэу «Золотой кинжал» зыфиоу Кошхаблэ щызэхищагъэм гъэхъэгъэ инхэр ышызэ къырыкъуагъ. Нэужым, Аслын идунаай зехъожьым (Тхъэм джэнэт кырет), купыр зэхэзижьынэу хъугъэ. Къешьою ансамблэр зызэхэсэцэм, бэрэ сегупши-сагъ мэхъанэ куу илэр цэу фэсүсүс-щым. Сициф шыкъэкъэ сишигъэрэг гүнэм нэгъесыгъэу, аш сицье разэу щытын фае.

Арэущтэу щымытмэ, зыпари сишигъэштэп. Бэрэ зызегупшисэ нэуж «стэуч» гүшүйэр (къэбэртэябз) сибу къихъагъ. Аш лъапсэ имызэу щытэп. Къесэшэжьы, тыцыкъоу тыйдэгүзэ мыйжүйтлүр зызэдгэштэвэкъэ-кэ, «мэшю стэучыр къыпэки» тлощтыгъэ. Къаруу, пытэ зыфэпшошт мэхъанэр ашт еспхыгъ.

Махьмуд ыгъэсэрэ къэлэцыкъухэр купитлоу гошыгъэх, нахыжьхэр зыхэт купыр нэбгырэ 14, нахыкъэхэр нэбгы-

гъэ зэнэкъоюмкэ рагъажьы, тфэгъогою анахь тын лъаплэу Гран-при къафагъешьошагъ. Мыш ыпеки Налщык щыгъэ зэнэкъоюм Адыгейим икыгъэ къэшьою купилл хэлэжьагъ, «Стэучым» апэрэ чыпилэр къыдихыгъэу къыгъэзэжьыгъ.

рэ 20 фэдиз мэхъух. Ахэм ашыгъыщ шууашхэр афадынным фэш Кошхэблэ район администрации мыйкукъэ къаделагъ. Къэлэцыкъухэр зигъасэхэрэр ильэсих нахь мыхъугъэми, къэгъэлэгъон дэгъухэр ялэх, Кошхэблэ районыр аргушо. Апэдэдэ районым щыреклокы-

Джырэблагъэ Налщык щыкъогъэ зэнэкъоюм къыщаагъэлэгъуагъэр къэбэртэе ыкъи лъэпэрышо къашъохэрары. Дунэе ыкъи Урысые артийскэ комитетын ивице-президентэу, академикэу, культурэмкэ ыкъи гъэсэнэгъэмкэ ЮНЕСКО хэтэу, Адыгейим, Абхазыим, пыль.

Дагыстан, Ингушетием, Осетием ис-кусствэмкэ язаслуженэ тофышигъэ Бэтыгъуанэ Ауес гүшүэ дахэхэр ансамблэм къыфиуагъ ыкъи Гран-прир къаритыгъыгъ.

Махьмуд гу къуачэу илэмкэ, къэшьон сэнаущыгъэу хэлъымкэ, щыгъэнэгъэм шульэгъоу фыриэмкэ иоффшэгъухэм къаахьши. Зиоффшэн гуетыныгъэшо фызиэлэгъэрэд дэхагъэм хэшгээнхэм, цыф лъепкъ зэфэшьхафхэм яшэн-хабзэхэр нахь дэгъо ашэнхэм, ныбыгыкъэхэр шэпхэе дахэхэм атетэу пүгъэнхэм, тятэжхэм якъэн бай къэххумэгъэним мафэ къес мышьышэу тоф дешэ.

Ансамблитумы тоф ашишээз, къашъорыгъэуухэрэм адигэ лъэпкъым ихэбээ дахэхэр, адигэхэм цыфыгъэу, хвалэлтыгъэ ахэлтыр, бзыльфыгъэхэм ядэхагъэ къащыреотыкы.

Махьмуд ыгъэсэрэ къэлэцыкъухэр цыфышигъ, лъэгъо дахэ щыгъэнэгъэм щыпхыраши. Къэшьоным зэрэфильяс-хэрэм нэмийкэу адигэм итарих аригъэшнэым, лъепкъым ишэн-хабзэхэр ыкъи зеклоки-шыкъи-хэрэхэр ахильханхэм пыль.

Махьмуд гу къуачэу илэм къыкыри-мыгъэчэу, тиреспубликэ ыцэу ылтээу, шуу щылэр игъогъоу щыгъэнэу тыфэльяло.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр: «Стэучым» ихъарзынэш.

Дин Иофыгъохэр Къадыр чэш

Нэкимазэм иаужыре чэш-мэфипш Къурлан лъаплэр Алахъталэм кыригъехынэу зыщыригъэжъэгъэ чэшыр хэт. Ар — Къадыр чэшыр — мээ минмэ анахь лъаплэр ары.

АР-м и Диндэлэжъаплэ ишимамэу Шъхъэлэхъо Ибрахым кызыриуагъэмкээ, гъэтхапэм и 30-м аужыре чэшипшлэу Къадыр чэшыр зыхэтыр къехъе. Алахъталэм ар чэш гъэнэфагъэ ышыгъ, ау а мафэр зытефэрэр кыгуягъэп. Арэущтэу зыкишыгъэр цыфхэр а зы чэш закъом ежэхэу щымысынхэм, чэш-мэфипшым кыкъоц дууахъ ыкъи нэмазхэр ашынхэм пай. Алахъталэм Къурлан лъаплэм ия 97-рэ сурэ иапэрэ 19 ящо: «Тэ Къадыр чэшым Къурлан лъаплэр къедгэхъигъ. Къадыр чэшыр тэ дгээльэпшагъ, ар мээ минмэ анахь лъаплэр». Я 97-рэ сурэм ия 4-рэ 19 ящо: «Тхъэм илизынкээ а чэшым мэлдичхэри Джэбэ или уашьом къехъхи, зеклэ зэгъэфэгъахэу къахъигъ». Я 97-рэ сурэм ия 5-рэ 19 ящо: «Алахъталэр а чэшым мамырныгъэ чэшкээ еджагъ». Цыфхэм къарыкъоштыри, къехъуутхэри, цыфхэм ярызыкы Къадыр чэшым

мэлдичхэм атхых. Ыпшъэклэ кыышытгээ пстэуми апай адрэ чэшхэм ялыуе мы чэшцир зыфельаплэр. Мы чэш лъаплэм Тхъэм нахыбэрэ тызфельэлэрээр ирээзенгъэ, игукъигъу, испапэхэр кытльигъе-иесынхэм пай. Пегымбарым ытуагъ: «Шъульхъу Къадыр чэшым Некимазэм иаужыре мэфипшым». Пегымбарым ишхъэгъусэу Аишэ кылохъигъ Къадыр чэшым дуухъэу къэпштыр: «Я Алахь, о псэклиодхэр бгъэгъунхъу, шу ольэгъу псэклиодхэр кысфэгъэгъу». Алахъталэм игъогу тетхэу нэкыр зынэклэу, нэмазыр зышэу, а чэшым фэхъязырэу екуалэхэрэм ар кызысыкээ тобэр ялэу, аш яуцоплахъэхъу, чэшым Тхъэм ельэлоу Ѣысыгъэхэм гукъэгъу аш

къафишыщт, мээ минкэ а чэшыр афишыщт.

Сэдакъэ е фытыр птын фае

Мы мазэм сэдакъэ птыныр, Къурлан уеджэнир, нэмаз уахтэхэр блэмэгъэ-кынхэр, тэрауихъ нэмазыр чэшырэ пшыныр псэпшху Ѣыт.

Испльам диний фытыр, зэчат, сэдакъэ хэт. Зэчатэр мыльку зилэ цыфым имылтуу (ахъщеми, лэжыгъэми) хихын фае. Мыльку зимылэм сэдакъэ еты. Аш уаххти, хэхыгын пыльэп, уйэ горэ тхъамыкээм еоты.

Фытырээр зыми хахъэрэп. Зэзакъо Некимазэм ыкъэм птын фае. Уфаемэ,

нэкыр зэрэрагъажьэу ар пшэмни хъушт, ау Бираам нэмазыр рамыгъажьээз ар птын фае. ыкъэм нахь бгъэкуатэмэ зыкъэнхахышур тхамыкээм зыгорэ 19-элэлэй Бираамы төхжнам.

Зынэкырэ пстэуми, зымынэкыгъэхэми, сабыйхэм, ахэм ямызакъо, нэкимээз мазэр имыкъызз къэхъугъэхэм фытырыр афэтынэу Ѣыт. Унагъом ис пэлчъ тэлтиятахъэу ар аты. Сымаджэу Ѣылтым, тхамыкээм, сабыибэ зилэм (улахылыхэми хъушт) фытырыр ептынэу тафе. Зэптиштэм нахь ишыкъагъэмэ, шхынкэ фэохын э аш тафэрэ ахъщэр ептымэ, зыфаэр кыншыфыщт. Ар, фытырыр, зыфэдизыщтэр кыншэралтытэрээр — быслынмэнэр зыщыгъсэурэ чыплем ѩалэжырэ лэжыгъэ килограмми 3 э аш ыуасэ фэдиз зы нэбгырэм ытынэу тафе.

Фытырыпкээр зыфэдизыщтэу агъэнэфагъэр зы нэбгырэм тэлтиятахъэу сомэ 250-рэ.

Пегымбар Мухъамедым кыгуягъ: «Алахым шошхъуныгъэ фаше, испалэ Ѣыгъутхъэу Рэмэзан мазэм зыщыгъэхэм Алахым ахэм ягунаххэр афишгъэгъущт».

Хэти псанэу ышлагъэр къылукъэжьыщт

Адыгейим Ѣыпсэухэу гъот зиэхэм шушиэнным, псэпшэнным альэнкъокэ иофыгъоу зэрахъэхэрэм уарыгушонэу Ѣыт.

Некимээ мазэм кыриубытэу АР-м ыкъи Пшызэ шольыр ашыпсэурэ быслиймэнхэм я Диндэлэжъаплэ гъот макъэ зилэ унагъохэм апа шушиэ иофхъабзэ зэхишагъ. Ахъщэм икъэуцын ыкъи гъомылапхъэхэм якъэшэфын пыльхэ динлэх бзылфыгъэхэр.

Шушиэ иофхъабзэм изэхэцакъохэм ахэтэу ыкъи динлэхъэу Емыж Заремэ кызырэтиуагъэмкээ, ильес 20 фэдиз хуугъэу мэшитым фэлажъэ. Шушиэ 19 яныгъэгъур нэмымкээ шушиэхъэхэм ягукъэкъыкэ апа рагъэжъэгъягъ, гъот макъэ зилэ ыкъи сабыибэ зэрэс унэгъо зытшүүмэ гъомылапхъэ афащэштыгъ, мылькукээ адээлэштигъэхъ. Нэужым ежыри ахэтэу 19 яныгъэгъу зыфэхъунхэу зытефэрэ унэгъо пчагъэхэм ахагъэхъуагъ.

— *Муфтиим ишээ хэлъэу ишээ иофхъабзэм пае ахъщэ тэугъои. Зынари шээф хэмэльэу, ар къээтигъэр ыкъи зыфэдизыр зэкимкээ и нэрылтэгъюу Ѣыт. Къэлогъэн фае, динлэжьхэм*

ыкъи быслиймэнхэм ямызакъо, Некимазэм пае урысхэми, нэмымкээ цыф лъэткъхэми картэм ахъщэ кытфырагъахъэ. Мыгъэ ахъщэ угъоиныр нахь пасэу, мэзаем, езгээжьсагъ. Сыда илом Некимазэм иапэрэ мафэ цыфыр эзэрхэлэжьын гъомылапхъэ ишэн фае. Мы мафэм ехъулэу гъот макъэ ялэу унэгъо 55-рэ фэдиз тицхыгъэ, ахэм зэкими ишээгъу айэлэтигъахъэ. Лъэткъэу зыщыцхэмкээ зэхээз тицхэрэп, зищыкагъэу тлэхэрэм тадээшээ, —

къылукъагъа Заремэ.

Непэ, гъэтхапэм и 30-м, шушиэ иофхъабзэм ия 3-рэ ууцгэ хахъэу зищыкагъэхэм гъомылапхъэхэр афащэштыгъ. Ахэр мыкъодыщт гъомылапхъэхэр пындж, швоушигъу, хаджыгъ, дахъ, фыгу, псы 19 яныгъэгъур, чэтыл, нэмымкээри.

Апэрэ иофхъабзэр Некимазэр кызыцхицхъащтым ипэгъокъэу, гъэтхапэм и 9-м, ятланэрэр гъэтхапэм и 23-мрагъэцокъокъигъ. Гъот макъэ зилэ унэгъо 20-м якъэлэцыкъи 50 фэдизмэ 19 яныгъэхъэр ыкъи тхыль цыкъхъэр зэрэль къемланхэр афащагъэх.

Заремэ кызыриуагъэмкээ, шхаплэ зыгъыгъ узбек калэхэм ылкээ хэмэльэу агошыщт Ѣеламэхэр къаратыгъэх. Аш нэмымкээ «Титаным» итучанитлоу Мые-къуапа дэтхэм, зыр Черемушкэм Ѣыл, адэрэ урамэу Жуковскэм тет, гъучи матэхэр ачэлхэу псанэ зыщэнэу фаехэм гъомылапхъэхэр аралхъэ. Нэужым ахэр зищыкагъэхэм афащэх. Шушиэ 19 яныгъум чанэу хэлажэх Быркы Бэллэ, Мигу Рузанэ, Жанэ Назирэ, Бэгъушэ Тамарэ, Тэуцожь Джэнэт, Бырсыр Эллэ, Бэгъушэ Альберт, Дээбэ Альмир, Къохъужье Асе.

Хэти псанэу ышлагъэр фэдишъэктэу кыншыгъынэу Тхъэм тафельэу.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр: АР-м и Диндэлэжъапл.

